

Innhold

Forord	13
---------------------	----

Kapittel 1

Reformer i politiet	15
----------------------------------	----

Paul Larsson og Vanja Lundgren Sørli, Politihøgskolen

Bokas hensikt og innhold	16
Reformer i norsk offentlig sektor	17
Politireformer i andre land	18
Den norske Nærpolitireformen	20
Argumenter for reform	25
Implisitte årsaker til reform	27
Forskning på politireformer	28
Bokas bidrag	29

UTVIKLINGEN AV POLITIREFORMER	35
--	----

Kapittel 2

Tidenes politireform?	37
------------------------------------	----

Birgitte Ellefsen, Politihøgskolen

Nærpolitireformens historiefortelling	37
Et spørsmål om geografi	39
Et spørsmål om makt	43
Et spørsmål om rolle	50
Konklusjon	53

Kapittel 3

Komparative reformtrender og norsk politireform - strukturelle trekk og kulturelle brudd?	57
--	----

Tom Christensen, Universitetet i Oslo

Teoretisk utgangspunkt	58
Bakgrunn om politiet og Nærpolitireformen	61

Hovedtrekk i prosessen	62
Diskusjon	64
Konklusjon	67

Kapittel 4

Politiet som reformerende organisasjon: Politireformer i Sverige 1965-2015 73

Anders Ivarsson Westerberg, Södertörn Högskola

Et reformteoretisk perspektiv	74
Svensk politis reformhistorie	78
Politiet som en reformerende organisasjon	85

Kapittel 5

Fornærmet, men ikke rettsløs? 91

Om politiet og kriminalitetsofre gjennom tre tiår med reformer

Erik Nadheim, Universitetet i Oslo

Utgangspunkt	92
Det formelle grunnlaget for politiets ansvar for kriminalitetsofre	93
1990–1999: Kriminalitetsofrene kommer til syne	95
2000–2009: Reformenes tid. Kriminalitetsofrenes rettssikkerhet styrkes	97
2010–2017: Har vi gjort nok for kriminalitetsofrene nå?	102
Oppsummering	104

PÅGÅENDE REFORMPROSESSER I POLITIET 109

Kapittel 6

22. juli-rapporten: Et egnet styringsdokument for Nærpolitireformen? 111

Hans Christian Høyer, Jens Petter Madsbu og Bent Sofus Tranøy, Høgskolen i Innlandet

Samsvarsanalyse og fortolkningsrammer	111
22. juli-rapporten som styringsdokument	112
De tre fortolkningsrammene	116
Empirisk analyse del 1 - innholdsanalysen	120
Samsvarsanalyse	122
Sluttrefleksjon	128

Kapittel 7

Antireformen som politisk prosjekt og autoritær vending i staten 135
Stig O. Johannessen, Nord Universitet og OsloMet-Storbyuniversitetet

Innledning 135

Coup d`état 136

Den nødvendige volden og statskuppets teater 137

Sammenbruddet 139

Reform og antireform 140

Politiet som reformérbar organisasjon 142

Fra reform til konform: Ideologi og mentalitet 145

Konformitet og ulikhet 146

Den normale unntakstilstanden 148

Demokratiets akilleshæl 150

Kapittel 8

Politiarbeid på stedet 155
- fra idé til praksis
Jan Ole Vanebo, Politihøgskolen, Rune Glomseth, Politihøgskolen, Nils Moe, Politidirektoratet, Marit Helene Stigen, Avinor

Problemstilling og utgangspunkt 155

Prosessanalyse 158

Prosessanalyse av PPS 160

Eksponerings- og erkjennelsesfasen 161

Forberedelses- og klargjøringsfasen 161

Omdanningsfasen 164

Effekt-analyse av opplæring 165

Selvledelse og autonomi 167

Materialisering av handlingspraksis 172

Oppsummering 173

Kapittel 9

Styringsreformen i politiet og dens innvirkning på serviceoppdrag i England og Wales 177
Barry Loveday, Universitetet i Portsmouth

Bakgrunn 178

En ny styringsmodell for politiet 179

Debatten om ansvar 181

Aktuelle utfordringer i politiarbeidet 183

Lokal implementering av planer 186

Aktuelle problemer med politiets serviceoppdrag	189
Politiets bruk av elektrosjokkvåpen	190
Nyere saker med feilslått politietterforskning og påtale	192
Konklusjon	193

EFFEKTER OG KONSEKVENSER AV PÅGÅENDE OG GJENNOMFØRTE POLITIREFORMER	197
--	-----

Kapittel 10

Konturene av en ny polititrolle: politiansattes erfaringer med Nærpolitireformen	199
<i>Helene Gundhus, Universitetet i Oslo, Niri Talberg, Fafo, Christin Thea Wathne, AFI, OsloMet</i>	
Utgangspunkt	199
Politiets institusjonelle logikker som en historisk forståelsesramme	201
Metode	203
Redefinering av politiets kjerneoppgaver mot kriminalitetskontroll	204
Politiets etterretningsdoktrine: et nytt kunnskapsgrunnlag	208
Stereke styring gjennom operasjonssentralene	211
Stereke styring gjennom sentralisering og standardisering - fra aktør til brikke	215
Oppsummering	219

Kapittel 11

Evalueringen av den danske politireformen:	223
Hva ble resultatene - og hvorfor fikk de ingen betydning?	
<i>Lars Holmberg, Det Juridiske Fakultet, Københavns Universitet</i>	
Innholdet i reformen	224
Utdanningsreformen	224
Distriktsreformen	224
Evalueringen og dens resultater	226
Danmark etter politireformen	231
Evaluering med begrenset framtidssverdi	232
Er en evaluering i det hele tatt brukbar?	234
Kan evalueringenes nytteverdi økes?	237
Hva skal vi med evalueringer - de er jo bare til bry?	238

Kapittel 12

Sosial ingeniørkunst? En komparativ analyse av oppbygging av nasjonale politistyrker i Skottland og Nederland 243
Jan Terpstra, Universitetet i Nijmegen, Nicholas R. Fyfe, Skotsk institutt for politiforskning, Universitetet i Dundee

Utgangspunkt 244

Reformforslagene 244

Argumenter for reformer 247

Politiske prosesser 249

Implementering 251

Evaluering 254

Avsluttende kommentarer 256

Kapittel 13

Nærpolitireformen - hvorfor så stor skepsis i politiets egne rekker? 261
Helge Renå, Universitetet i Bergen

Teoretisk utgangspunkt 261

Datagrunnlag og metode 263

Hvorfor stor skepsis, og har det noen betydning? 269

En politisk detaljstyrt reformprosess 273

Konklusjon 275

ERFARINGSLÆRING: Å FORSTÅ ERFARINGER FRA PÅGÅENDE OG GJENNOMFØRTE POLITIREFORMER 279

Kapittel 14

Å takle endring: Hva fremmer og hemmer reformer i organisasjoner generelt og politiet spesielt? 281
Rudi Kirkhaug, UiT, Norges arktiske universitet, Rune Glomseth, Politihøgskolen

Betingelser for endring og utvikling 282

Endring 289

Erfaringslæring 296

Oppsummering 297

Kapittel 15**Ledelse og reform av svensk politi – fra sosial ingeniørkunst til postpolitikk** 303*Robert Andersson og Paula Wahlgren, Linnéuniversitetet*

Politiet som en statlig myndighet	304
Politiet som kriminalitetsforebygger – fra moralsk danning til forebygging på stedet	305
Det politiserte politiet: mål- og resultatstyring åpner feltet	308
Å vise handlekraft – politiet som kriminalpolitisk bulldozer	311
Et effektivt politi – men hvordan?	313
Kunnskapsbasert politiarbeid – men hvordan?	315
Reform uten kunnskap – politireformen av 2015	316
Det postpolitiske politiet	318

Kapittel 16**Tillit i reformens tid. Bruk og misbruk av tillit i fortellingen om politiet** 325*Marit Egge, Politihøgskolen*

Hvordan tillit inngår i fortellingen om politiet	325
Tillitsmålinger	329
Hva måler vi når vi måler tillit?	333
Tillit og makt	336
Å snakke eller bygge tillit	339

Kapittel 17**Nærpolitiidealet under press** 341

Helene Oppen Gundhus, Universitetet i Oslo, Paul Larsson, Politihøgskolen, Vanja Lundgren Sørli, Politihøgskolen, Niri Talberg, Fafo, Christin Thea Wathne, AFI, OsloMet

De ti grunnprinsipper for norsk politi	342
Avspeile samfunnets humanistiske idealer	345
Et sivilt preg	347
Et enhetspoliti	350
Integrert i lokalsamfunnet	352
Prioritere mellom oppgaver	354
Effektiv kontroll fra samfunnets side	355
Nærpoliti under press	359

ETTERORD	367
Kapittel 18	
Bare en vanlig jobb?	369
<i>Marie Brunstad Ekeberg, politietterforsker, Øst Politidistrikt</i>	
Bedre kvalitet	369
«Tør du si ifra?»	370
Rett og plikt til å gjøre som arbeidsgiver sier	372
Lederkabalens	373
Stikkord	375
Bokas bidragsytere	383